

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 9. juna 2017. godine
Br. ref.:RK 1087/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

slučaju br. KI112/16

Podnosilac

N.T.SH "LOKI"

Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 110/16
od 7. juna 2016. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

U sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo N.T.SH "LOKI" iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljeno od strane Advokatskog udruženja "Sejdiu & Qerkini" iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev. br. 110/16 od 7. juna 2016. godine.
3. Podnosilac zahteva tvrdi da je gorenavedenu presudu primio 21. jula 2016. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom je navodno povređeno pravo podnosioca zahteva garantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članovima 21.4 i 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i pravilu 29 Poslovnika Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 8. septembra 2016. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 18. oktobra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Ivan Čukalović i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (sudije).
8. Dana 12. januara 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i po jednu kopiju zahteva poslao Vrhovnom sudu i Opštini Prizren.
9. Dana 12. januara 2017. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prizrenu informaciju (ili relevantan dokaz) da li je podnosilac zahteva obavešten u vezi sa zahtevom za reviziju podnetim od strane Opštine Prizren.
10. Dana 3. februara 2017. godine, Osnovni sud u Prizrenu je obavestio Sud da ne mogu poslati informaciju traženu od strane Suda, pošto se svi dopisi predmeta nalaze u Kancelariji glavnog državnog tužioca.
11. Dana 28. februara 2017. godine, Osnovni sud u Prizrenu je dostavio Sudu dokaz, odnosno povratno pismo koje dokazuje da obaveštenje o zahtevu za reviziju pred Vrhovnim sudom je uručeno punomoćniku (advokatu) podnosioca zahteva 8. aprila 2016. godine.

12. Dana 8. maja 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Dana 1. avgusta 2001. godine, podnosilac zahteva je potpisao ugovor o koncesiji sa Opštinom Prizren za period od 10 (deset) godina, na osnovu koga je dobio na korišćenje pijacu mlečnih proizvoda u Prizrenu (u daljem tekstu: pijaca mlečnih proizvoda).
14. Dana 12. februara 2003. godine, Opština Prizren je poništila gorenavedeni ugovor o koncesiji i zatvorila objekat pijace mlečnih proizvoda. Prema spisima, izvršni direktor Opštine Prizren je svoju odluku o prekidu ugovora obrazložio time da podnosilac nije ispoštovao ugovor o koncesiji.
15. Dana 17. juna 2003. godine, podnosilac je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu. Svojom tužbom podnosilac je zahtevao naknadu materijalne štete za uložena sredstva u pijacu mlečnih proizvoda, kao posledice jednostranog prekida ugovora o koncesiji.
16. Dana 5. aprila 2004. godine, Opštinski sud u Prizrenu (presuda C.br.384/03) je odobrio u celini tužbu podnosioca i obavezao Opštinu Prizren da podnosiocu, na ime uložениh sredstava, isplati određenu sumu novca. Opštinski sud je u svojoj presudi konstatovao da je, kao posledica jednostranog prekida ugovora o koncesiji, podnosilac zahteva pretrpeo materijalnu štetu, jer je sprečen da koristi pijacu do isteka ugovora.
17. Dana 2. decembra 2004. godine, Opština Prizren je uložila žalbu Okružnom sudu u Prizrenu protiv presude Opštinskog suda od 5. aprila 2004. godine.
18. Dana 18. marta 2005. godine, Okružni sud u Prizrenu (presuda, Ac.br.431/2004) je odobrio žalbu Opštine Prizren i tom prilikom je vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Okružni sud je konstatovao da presuda Opštinskog suda u Prizrenu sadrži povredu odredbi proceduralnog prava i da "ta povreda se sastoji u činjenici da pobijana presuda ne sadrži obrazloženja o odlučujućim činjenicama i postoji protivrečnost među datim obrazloženjima u presudi i samog sadržaja spisa predmeta."
19. Dana 7. juna 2005. godine, Opštinski sud u Prizrenu je odobrio (presuda C.br.229/05) u potpunosti tužbu podnosioca kao osnovanu.
20. Dana 13. decembra 2005. godine, Opština Prizren je uložila žalbu Okružnom sudu u Prizrenu protiv presude Opštinskog suda od 7. juna 2005. godine.
21. Dana 7. aprila 2006. godine, Okružni sud u Prizrenu (presuda Ac.br.540/2005) je odobrio žalbu Opštine Prizren, poništio presudu Opštinskog suda u Prizrenu i vratio predmet na ponovno suđenje.
22. Dana 13. decembra 2006. godine, Opštinski sud u Prizrenu (presuda P.br.398/06) je odobrio u potpunosti tužbu podnosioca kao osnovanu.

23. Dana 25. maja 2007. godine, Opština Prizren je uložila žalbu Okružnom sudu u Prizrenu protiv presude Opštinskog suda u Prizrenu.
24. Dana 9. juna 2008. godine, Okružni sud u Prizrenu (presuda Ac.br.260/07) je odobrio žalbu Opštine Prizren, poništio je predmet u potpunosti i vratio slučaj na ponovno suđenje.
25. Dana 11. februara 2010. godine, Opštinski sud u Prizrenu (presuda C.br.406/08) je odobrio u potpunosti tužbu podnosioca zahteva kao osnovanu.
26. Dana 22. jula 2010. godine, Opština Prizren je uložila žalbu Okružnom sudu u Prizrenu protiv presude Opštinskog suda u Prizrenu.
27. Dana 11. maja 2012. godine, Okružni sud u Prizrenu (presuda Ac.br.368/2010) je odobrio žalbu Opštine Prizren, poništio u potpunosti prvostepenu presudu i vratio predmet na ponovno suđenje.
28. Dana 14. juna 2012. godine, Opštinski sud u Prizrenu je podneo zahtev Vrhovnom sudu za određivanje predmetne nadležnosti. U svom zahtevu Opštinski sud u Prizrenu je naveo da je Okružni sud u Prizrenu nadležan za odlučivanje o zahtevu strana, pošto je prvostepena presuda poništena više od dva puta.
29. Dana 6. avgusta 2012. godine, Vrhovni sud Kosova (presuda Cn.br.9/2012) je odlučio da za ovo sporno pitanje Opštinski sud u Prizren ima predmetnu nadležnost.
30. Dana 22. novembra 2012. godine, Opštinski sud u Prizrenu (presuda C.br.498/12) je odobrio kao osnovanu tužbu podnosioca zahteva, odlučujući sledeće: I. Obavezala se tužena Opština Prizren da podnosiocu zbog raskida ugovora o koncesiji na ime uloženi sredstava isplati određeni iznos novca II. Odbija se kao nedozvoljena protivtužba Opštine Prizren za naknadu, zbog neispunjenih ugovoreni obaveza od strane podnosioca, III Obavezuje se Opština Prizren da podnosiocu isplati troškove postupka.
31. Opštinski sud u Prizrenu je smatrao da *“iz spisa predmeta se utvrđuje činjenica da među strankama nije sporna činjenica da su iste raskinule ugovor o koncesiji, sporno je da li je jednostrani raskid ugovora tužitelju naneo štetu, pošto je on ulagao u regulisanje prostora pijace i opremu iste”*.
32. Dalje, Opštinski sud navodi: *„Prema odredbi člana 132 ZOO [Zakon o Obligacionim odnosima], se utvrđuje da: Raskidom ugovora obe strane su oslobođene svojih obaveza, izuzev obaveze na naknadu eventualne štete“. raskidom ugovora, svaka strana se obavezuje da drugoj strani isplati naknadu za korišćenje Raskidom ugovora, svaka strana duguje drugoj strani naknadu za korist koji je u međuvremenu imala od nje, što je obavezna da vrati, odnosno, nadoknadi, dok raskidom ugovora, stranka koja je ispoštovala u potpunosti ili delimično ugovor, ima pravo da joj se vrati ono što je dala. U ovom slučaju, tužitelj je uložio sopstvena sredstva koja tužena ne može negirati, i samim tim ima pravo da mu se vrati isto“*.

33. Neodređenog dana, protiv presude Opštinskog suda u Prizrenu od 22. novembra 2012. godine Opština Prizren ulaže žalbu Apelacionom sudu.
34. Dana 11. decembra 2015. godine, Apelacioni sud Kosova (presuda Ac.br.1288/13) je odbio kao neosnovanu žalbu Opštine Prizren i potvrdio presudu Osnovnog suda u Prizrenu od 22. novembra 2012. godine.
35. Apelacioni sud je u svojoj presudi konstatovao da je Opštinski sud u Prizrenu svojom presudom pravilno izvršio procenu činjenica i primenu materijalnog prava.
36. Dana 9. februara 2016. godine, podnosilac zahteva je na osnovu pravosnažne presude C.br. 498/12 Osnovnog suda u Prizrenu, preko privatnog izvršitelja, tražio da se nalogom za izvršenje blokiraju svi računi dužnika sve do definitivne isplate ukupne vrednosti duga.
37. Dana 10. februara 2016. godine, Opština Prizren je podnela zahtev za reviziju pred Vrhovnim sudom Kosova. U svom zahtevu za reviziju Opština Prizren je navela nepotpuno i pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava od strane sudova nižih instanci.
38. U svom zahtevu za reviziju Opština Prizren, između ostalog, je navela da su sudovi nižih instanci vršili pogrešnu procenu dokaza, ne uzimajući u obzir dokaze koje je Opština Prizren pružila ovim sudovima. Štaviše, Opština Prizren takođe tvrdi da odredbe Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO) bi *“trebalo primeniti u korist Opštine a ne tužitelja koji je bio kriv i nije sproveo ugovorene obaveze.”*
39. Dana 7. juna 2016. godine, Vrhovni sud Kosova (presuda Rev.br.110/16) je odobrio je kao osnovan zahtev za reviziju Opštine Prizren i preinačio je presudu Apelacionog suda Kosova i presudu Osnovnog suda, odbijajući kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca da se Opština Prizren obavezuje *“zbog prekida ugovora o koncesiji, u ime naknade štete uložениh za korišćenje pijace Prizren”* podnosiocu isplati određenu sumu novca.
40. Vrhovni sud je u svom obrazloženju naveo: *“U ovakvom stanju slučaja, Vrhovni sud Kosova ne može prihvatiti kao ispravan i zakonit pravni stav oba suda nižeg stepena u vezi prihvatanja tužbenog zahteva tužioca kao osnovanog, jer su njihove presude obuhvaćene pogrešnom primenom materijalnog prava”*.
41. Vrhovni sud je, dalje, obrazložio: *„[...] po navedenem zapisniku inspekcije tužene, rešenju tržišne inspekcije o neposrednoj zabrani korišćenja pijace uzete koncesijom od strane tužioca, po zaključku upravnog odbora tužene i odluke o raskidu ovog ugovora o koncesiji, krivica za kršenje ovog ugovora isključivo pada na strani tužioca, tako da tužena ne može biti odgovorna za eventualne štete koje je tužilac pretrpeo raskidom ugovora o koncesiji, i samim tim, tužena nije obavezna da tuženom nadoknadi ovu štetu.[...]”*

42. Vrhovni sud je zaključio da: “[...] *odobrenjem tužbenog zahteva tužioca, od strane sudova nižeg stepena, pogrešno je primenjeno materijalno pravo, naime član 124 i 132 ZOO-a, pa je trebalo preinačiti njihove presude u vezi tužbenog zahteva tužioca i odlučiti u celini kao u izreci ove presude*“.

Navodi podnosioca

43. Podnosilac tvrdi da je gorenavedena presuda Vrhovnog suda povredila njegova prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
44. Najpre, podnosilac zahteva tvrdi da: “*Vrhovni sud Kosova nema nadležnost da ponovo ocenjuje dokaze, počevši od jedne druge ocene, koju je izvršio prvostepeni sud i apelacioni sud. Tokom ročišta predmeta, Vrhovni sud ne izvodi dokaze, već razmatra i analizira pitanje u pravcu kontrole zakonitosti i osnovanosti pobijanih odluka*”.
45. Prema podnosiocu “*Njegova kontrola [Vrhovnog suda] treba da bude fokusirana samo u pravcu zakonitosti pobijanih odluka, dakle na način sprovođenja zakona od strane sudova nižih instanci. Vrhovni sud ne može da izostavi ili da ostavi neocenjene dokaze koji su razmatrani i ocenjeni od strane činjeničnih sudova, kao što ni ne može da prihvati dokaze koji nisu izvedeni na prvostepenom i drugostepenom sudu*”.
46. Stoga, podnosilac je zaključio da je Vrhovni sud prekoračio svoje nadležnosti i time povredio njegova prava na pravično suđenje “*od strane suda koji je zakonom osnovan, i kada su ponovno ocenjeni dokazi, podnosiocu je negirano prvo na pravično suđenje od strane nepristrasnog suda*”.
47. Zatim, podnosilac tvrdi da nije obavešten o reviziji koju je podnela Opština Prizren, u svojstvu tužene, i sledstveno tome, njemu nije omogućeno da u zakonskom roku od prijema obaveštenja za reviziju da odgovore na tvrdnje tužene, odnosno Opštine Prizren.
48. S tim u vezi, podnosilac zaključio da “*nedavanje mogućnosti da se izjasni u vezi sa navodima suprotne stranke koji su izraženi u njenoj reviziji protiv punosnažne presude, podnosioca zahteva je stavio u nejednak položaj u odnosu na drugu stranu, čime je teško povređen princip jednakosti snaga i kontradiktornosti[...]*”.
49. Na kraju, podnosilac zahteva između ostalog, traži da se osporena presuda proglasi nevažećom i da se slučaj vrati na ponovno suđenje.

Prihvatljivost zahteva

50. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, predviđene Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
51. U tom smislu, Sud se poziva na član 21.4 i stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

„(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

52. Dalje, Sud se poziva na stav 4 člana 21. [Opšta Načela]] Ustava koji propisuje:

“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode va že i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.”

53. Takođe, Sud se poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona koji predviđa:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

54. Sud primećuje da, prema Ustavu, podnosilac je ovlašćena strana, osporava akt javnog organa, u ovom slučaju presudu Vrhovnog suda, iscrpeo je sva neophodna pravna sredstva i podneo je svoj zahtev u roku od 4 (četiri) meseca po prijemu presude.

55. Međutim, Sud podseća na pravilo 36 (1) d) i 36 (2) b) i d) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Suduje dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava [...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”

56. Kao što je i gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je osporena presuda Vrhovnog suda povredila njegova prava zagantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

57. Prema podnosiocu, Vrhovni sud je prekoračio svoje nadležnosti procenom dokaza, uprkos tome što u postupku revizije ima pravo samo da “*[...]razmatra i analizira pitanje u pravcu kontrole zakonitosti i osnovanosti pobijani odluka*” a ne da utvrđuje činjenično stanje.

58. Sud primećuje da je Vrhovni sud u svojoj presudi konstatovao da su redovni sudovi nižih instanci pogrešno primenili materijalno pravo (odnosno članove 124. i 132. ZOO). Vrhovni sud se pozvao na činjenično stanje utvrđeno od strane prvostepenog suda, gde je utvrđeno da krivica za jednostrano poništenje

ugovora o koncesiji pada na podnosioca. Sledstveno tome, Vrhovni sud je došao do zaključka da na osnovu relevantnih odredaba ZOO Opština Prizren, u svojstvu tužene, nije bila obavezna da nadoknadi podnosiocu traženu materijalnu štetu.

59. Prema tome, Sud smatra neosnovanom tvrdnju podnosioca da je žrtva ustavne povrede prouzrokovane prekoračenjem nadležnosti Vrhovnog suda.
60. Štaviše, Sud ističe da nema dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
61. Sud ponavlja da ne može da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama koje su doneli redovni sudovi. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi, takođe: slučaj KI70/11, podnosilac zahteva: *Faik Hima Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
62. Što se tiče druge tvrdnje podnosioca da nije obavestjen o podnetom zahtevu za reviziju od strane Opštine Prizren, u svojstvu tužene, Sud primećuje da je 28. februara 2017. godine Osnovni sud u Prizrenu dostavio Sudu dokaz, odnosno povratno pismo koja dokazuje da je pravni zastupnik ovlašćen od strane podnosioca zahteva 8. aprila 2016. godine primio obaveštenje o podnetom zahtevu za reviziju Vrhovnom sudu.
63. Ovom prilikom, Sud primećuje da je podnosilac ovlastio advokata da ga zastupa tokom postupka pred nižestepenim sudovima. Sledstveno tome, Sud smatra da tvrdnja o povredi jednakosti oružja ne stoji, jer je pravni zastupnik, kojeg je ovlastio sam podnosilac, primio obaveštenje od Osnovnog suda da je podnet zahtev za reviziju pre nego što je Vrhovni sud doneo svoju odluku u vezi ove revizije.
64. S tim u vezi, Sud smatra da bilo kakva proceduralna radnja ili neradnja zastupnika se u principu prepisuje podnosiocu zahteva (vidi *Bekauri protiv Gruzija*, br. 14102/02 ESLJP, presuda od 10. aprila 2012. godine, stavovi 22-25; i vidi, *mutatis mutandis*, *Migliore i ostali protiv Italije*, br. 58511/13 ESLJP, rešenje od 27. januara 2014. godine). U ovom slučaju takve radnje obuhvata i prijem sudskih odluka (vidi slučajeve KI46/13, KI47/13, KI48/13 i KI68/13, podnosioci *Naim Morina, Bukurije Drançolli, Avdi Imeri i Genc Shala*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 5. jula 2013. godine).
65. Na kraju, Sud naglašava da podnosilac nije podneo nijedan ubedljiv argumenat koji bi utvrdio da navodne povrede, navedene u zahtevu, čine povredu ustavnih prava (vidi slučaj: *Vanek protiv Republike Slovačke*, br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. godine).
66. Iz gorenavednih razloga, Sud zaključuje da činjenice iznete od strane podnosioca ni na koji način ne opravdaju njegovu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, jer nije u dovoljnoj meri potkrepio svoje tvrdnje.

67. Stoga, shodno pravilu 36 (1) (d) i (2) (b) i (d) zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, i sledstveno tome je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članovima 21.4 i 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i 36 (2) (b) i (d) Poslovnika, na sednici održanoj 8. maja 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI OVU odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

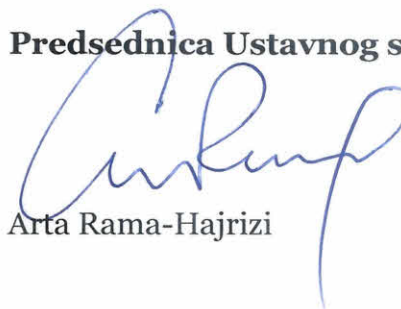
Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi